

W 1929 roku oddalił się od swojej partii, Partii Konserwatywnej. To początek okresu niełaski w życiu Churchilla, po angielsku zwanego Wilderness Years. Dalej zajmował się on pisarstwem i stał się bardzo płodnym oraz chętnie czytany autorem artykułów i książek. Churchill był jedną z niewielu osób, które wcześniej – na długo przed wybuchem drugiej wojny światowej – dostrzegły zagrożenie ze strony Hitlera, i jako pierwszy dał wyraz swojemu zaniepokojeniu.

Churchill pokazuje znak zwycięstwa podczas przemówienia na Kongresie Europy w Hadze w 1948 roku

Druga wojna światowa

W 1939 roku przewidywania Churchilla urzeczywistniły się wraz z wybuchem drugiej wojny światowej. W 1940 roku Churchill został premierem i poprowadził Wielką Brytanię przez trudne lata wojny, będąc dla Brytyjczyków źródłem nadziei i determinacji dzięki swoim inspirującym przemówieniom. Jego stanowcza odmowa poddania się lub podjęcia pertraktacji z nazistami zainspirowała brytyjski ruch oporu, zwłaszcza na początku wojny, gdy Wielka Brytania jako jedyna czynnie przeciwstawiała się Hitlerowi. Mimo to Churchill przegrał wybory po zakończeniu wojny. Nie stracił jednak zdolności do trafnego przewidywania przebiegu przyszłych wydarzeń, o czym świadczy jego słynne przemówienie z Fulton (Missouri) na temat zagrożenia ze strony radzieckich komunistów. To w tym przemówieniu Churchill ukuł znany termin „żelazna kurtyna”.

„Stany Zjednoczone Europy”

W 1946 roku na uniwersytecie w Zurychu Churchill wygłosił kolejne słynne przemówienie, w którym opowiedział się za koncepcją „Stanów Zjednoczonych Europy”, apelując do Europejczyków o odwrócenie się od okropieństw przeszłości i spojrzenie w przyszłość. Oświadczył, że Europa nie może sobie pozwolić na to, aby ciągnęła się za nią nienawiść i żądza zemsty zrodzona z ran przeszłości, oraz że pierwszym krokiem do odtworzenia „europejskiej rodziny” sprawiedliwości, miłosierdzia i wolności jest „stworzenie czegoś na podobieństwo Stanów Zjednoczonych Europy. Tylko tym sposobem setki milionów zapracowanych osób będą mogły odzyskać prostą radość i nadzieję, które nadają życiu wartość”.

Rada Europy

Wzywając do utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy, Churchill stał się jednym z pierwszych zwolenników integracji europejskiej, dzięki której okrucieństwa dwóch wojen światowych miały już nigdy więcej się nie powtórzyć. Pierwszym krokiem w tym kierunku było zdaniem Churchilla utworzenie Rady Europy. W 1948 roku w Hadze 800 delegatów ze wszystkich krajów europejskich zebrało się na wielkim Kongresie Europy pod honorowym przewodnictwem Churchilla.

Wydarzenie to doprowadziło do utworzenia 5 maja 1949 roku Rady Europy, której pierwsze obrady odbyły się z udziałem samego Churchilla. Jego wezwanie do działania można postrzegać jako bodziec do dalszej integracji, której szczegóły uzgodniono później na konferencji mesyńskiej w 1955 roku. Wynikiem tej konferencji było przyjęcie dwa lata później traktatu rzymskiego. Churchill jako pierwszy wysunął także propozycję „wojska europejskiego”, którego rolą byłaby ochrona kontynentu i wzmocnienie europejskiej dyplomacji. Ponadto w 1959 roku utworzono Europejski Trybunał Praw Człowieka – dziesięć lat po tym, jak Churchill po raz pierwszy wyraził uznanie dla takiego pomysłu.

Jako źródło inspiracji dla narodów Europy, jednoczącej aliantów w walce z nazizmem i faszyzmem, Winston Churchill stał się następnie siłą napędową integracji europejskiej i jej zagorzałym obrońcą.